

Dolaskom ljetnih mjeseci i odlaskom na godišnji odmor, raste broj neobaveznih spolnih odnosa. Blizina mora, miris borova i toplina sunčevih zraka smanjuju uobičajeni oprez, te se lako dogodi da zanemarimo uobičajene mjere zaštite. Kako se to ne bi dogodilo, donosimo nekoliko informacija o spolnim bolestima i korisnih savjeta o prevenciji.

Vrste spolnih bolesti

Postoji preko dvadeset bolesti koje se mogu prenijeti spolnim kontaktom. Mogu biti uzrokovane virusom herpes simpleks, virusom genitalnih bradavica (HPV), klamidijom, uzročnikom gonoreje, moluska kontagioza te virusom hepatitisa B i C kao i virusom ljudske imunodeficijencije (HIV). Česte spolno prenosive bolesti su i svrab i ušljivost. Ipak, jedan od najčešćih uzročnika tzv. nespecifičnih uretritisa, upravo su infekcije s klamidijama. Relativno se lako prenose među partnerima i čest su "pratitelj" drugih infekcija genitalnog trakta, najčešće gonoroičnih.

Važnost prevencije

Spolni kontakt, često i samo jedan, dovoljan je za prijenos infekcije. Zato je potrebno poduzeti sve mjere, kojima ćemo, što je više moguće, zaštititi vlastito zdravlje. Pojedine infekcije su vrlo teško uočljive - ne izazivaju izrazite promjene na koži ili sluznicama, kao ni osobite smetnje (simptome) kod pojedinca. Stoga je potreban osobit oprez. Spolni kontakt, često i samo jedan, dovoljan je za prijenos infekcije. Upravo zbog toga, prevencija spolno prenosivih bolesti ima ključnu ulogu. Iako za svaki tip infekcije vrijede neka specifična pravila zaštite, opće smjernice su jednake za sve uzročnike i sve pojedince - bez obzira na dob, spol ili socijalni status.

Simptomi infekcija

Ako ste unatoč upozorenjima imali nezaštićeni odnos s nepoznatom osobom, dobro se pregledajte. Sumnju na infekciju pobudit će neobičan iscjedak iz penisa ili vagine, bol ili neugoda tijekom mokrenja ili odnosa, ranice, "mjehurići" ili bradavice na području vanjskog spolovila ili analne regije, te eventualni drugi, opći simptomi poput umora, povišene temperature, proljeva i sl. Naravno da takve ili slične smetnje ne moraju uzrokovati isključivo bolesti koje se prenose spolnim kontaktom. Stoga, u slučaju da primjećujete neke od navedenih simptoma, posjetite svog liječnika i učinite odgovarajuće pretrage.

Metode liječenje

Morate biti svjesni, da će se smetnje ponekad i ublažiti ili u potpunosti nestati "same od sebe", ali to ne znači da je nestala i infekcija i da ste izliječeni. U slučaju da se infekcija utvrdi, potrebno je provesti odgovarajuću terapiju antibiotikom kod oba partnera i to do potpunog izlječenja tj. do negativizacije nalaza, kako bi se spriječilo daljnje širenje infekcije, a među stalnim partnerima tzv "ping-pong-fenomen".

Bolje spriječiti nego žaliti

Važno je napomenuti da kondom ujedno predstavlja i dobru zaštitu djevojaka od neželjene trudnoće.

Preventiva je vrlo važna i trebala bi početi što ranije, u školama, u vidu kvalitetne edukacije mladih ljudi o uzročnicima spolno prenosivih bolesti i bolestima koje oni uzrokuju, o načinima prijenosa kao i o adekvatnoj zaštiti od moguće infekcije.

- Najučinkovitija metoda, koja će rizik od infekcije smanjiti na nulu je suzdržavanje od spolnih odnosa. Takva opcija vjerojatno nije realna, barem ne za većinu populacije.
- I pravilan izbor partnera smanjuje rizik od infekcije na najmanju moguću mjeru. Veza između partnera mora biti stabilna, temeljena na ljubavi i povjerenju i svakako monogamiji.

- Opasnost od infekcije raste ako se ostvari spolni kontakt s nepoznatom ili gotovo nepoznatom osobom, čije nam je socijalno i seksualno ponašanje nepoznato. Osobe sklone takvim kontaktima (i promiskuitetnom ponašanju), vrlo često su i prenosioci bolesti odnosno infekcija.
- Ako je moguće, potrebno je pažljivo pregledati partnera jer mnoge će infekcije biti vidljive već izvana, na koži ili sluznicama uočiti će se npr. "ranice" kod herpesa, bradavice kod HPV-infekcije i slično.
- Preporučljiva je i temeljita higijena (tuširanje), naročito intimnih dijelova, nakon svakog spolnog odnosa.
- Vrlo važnu ulogu u prevenciji igraju i cijepljenja. Cijepljenje protiv hepatitisa B pruža zaštitu od infekcije s istoimenim virusom, dok za hepatitis C, cjepivo zasad ne postoji.
- Zaštita, koja će pružati zadovoljavajuću sigurnost tj. zaštititi nas od većine uzročnika, je upotreba kondoma. Istraživanja su utvrdila da lateks kondom može zaštititi od prijenosa najvećeg broja virusnih i bakterijskih infekcija, a u većoj mjeri može se smanjiti i opasnost od HIV-infekcije.
- I spermicidi mogu igrati važnu ulogu u inaktiviranju pojedinih uzročnika infekcije, a time i u zaštiti od spolno prenosivih bolesti. Važno je napomenuti da kondom ujedno predstavlja i dobru zaštitu djevojaka od neželjene trudnoće. Od neželjene trudnoće štite i kontracepcijske tablete (tzv. pilule), ali njihova uloga u zaštiti od infekcija, ravna je nuli.

HPV vakcina

Novost je HPV-vakcina. Riječ je o vakcini koja u sebi sadrži inaktivirane četiri najvažnija tipa HPV-a (16

Sanja Petek Modrić, dr. med., specijalist dermatovenerolog
Dermatovenerološka ordinacija, Varaždin

Plivazdravlje.hr